



วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 11, No. 3, 2016, pp. 358 - 373

OJED

An Online Journal
of Education
<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน
ที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนศิลปะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนวัดจันทรงาม สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร
THE EFFECT OF TEACHING ART BASED ON THE CONCEPT OF LEARNING MOTIVATION
ON THE LEARNING MOTIVATION IN ART OF SIXTH GRADE STUDENTS AT
WATJANGNAM SCHOOL, BANGKORLAM DISTRICT, BANGKOK

นางสาวจิตตรี เมฆศรีศรีธร*

Jittri Mekrusmithorn

ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรธนกร**

Chattrawan Lanchwatthanakorn, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนศิลปะของนักเรียนในโรงเรียนวัดจันทรงาม (นามสมมติ) สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนวัดจันทรงาม (นามสมมติ) สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำนวน 22 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ 1.แผนการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2.แบบสังเกตพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน 3.แบบวัดแรงจูงใจในการเรียนรู้มีความเที่ยงเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1. ค่าคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมในการเรียนจากการประเมินจากแบบสังเกตพฤติกรรมในระหว่างเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนศิลปะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* นิสิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: bento_05@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: mchattrawan@yahoo.com

ISSN1905-4491

Abstract

The purposes of this research study were to study the effect of teaching art, based on the concept of fostering motivation to learn, on the learning motivation in art of sixth grade students. The population used in the research consisted of 22 sixth grade students who were studying in Watchangnam school (alias) during the second semester of the 2015 academic year. The research design was an experimental one group pretest and posttest design. The research instruments were comprised of elementary student art lesson plans which were based on the principle of teaching art in elementary schools, and the concept of learning motivation, the Student Learning Behavior Observation Checklist, and learning motivation questionnaires which had a reliability analysis rating of 0.87. The data were analyzed using mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows: 1) the student learning motivation mean scores for the experimental group after treatment were significantly higher than before the treatment at a .05 level; and 2) the student learning behavior mean scores for the experimental group after treatment were significantly higher than before the treatment at a .05 level.

คำสำคัญ: การสอนศิลปะ/ การจูงใจ/ แรงจูงใจในการเรียน

KEYWORDS: ART TEACHING/ MOTIVATING/ LEARNING MOTIVATION

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การพัฒนามนุษย์ที่ดีที่สุดคือการให้การศึกษา ในปัจจุบันแนวคิดทางการศึกษามุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในอนาคต จุดมุ่งหมายหนึ่งคือ การให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของโลก ทักษะสำคัญที่มีความจำเป็นทักษะสำหรับการเป็นผู้ที่เรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นคือทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) การเรียนการสอนโดยที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากครูไม่เพียงพอต่อการพัฒนาทักษะของผู้เรียนไปสู่อนาคต (วิจารณ์ พานิชย์, 2556) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และค้นพบความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น และ ครูเป็นผู้ที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ จัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเอง มีส่วนร่วมในการคิด ทำ พูด ค้นคว้า และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปใช้ได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) หนึ่งในทักษะชีวิตที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนคือ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง แต่จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาที่มักพบในการเรียนคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ ซึ่งปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนของผู้เรียนคือการขาดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนไม่ประสบ

ผลสำเร็จทางการเรียนตามที่ควร เช่น ขาดความสนใจต่อการเรียน ขาดความกระตือรือร้นทางการเรียน ไม่รับผิดชอบต่อการเรียน ไม่เข้าห้องเรียน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ขาดการวางแผนการเรียน เป็นต้น (ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล, 2555; สุกิจ ทวีศักดิ์, 2555; ชนกนาถ สมน้อยและคณะ, 2554; สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์, 2554; พระมหาสมยศ เพียสา, 2553; กฤษฎา พวงซ้อย, 2552)

แรงจูงใจในการเรียนมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพราะแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นแรงผลักดันที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียน มีความมานะพยายาม ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก (ลักขณา ศรีวัฒน์, 2557) เมื่อนักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนก็จะแสดงออกต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาความรู้และทักษะของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง การพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนจึงมีส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจคือบรรยากาศการเรียน การจัดการเรียน การสอนของครู รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หากมีการจัดการที่เหมาะสมก็จะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรยากาศการเรียนรู้ในเชิงบวกจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีความตั้งใจ และทุ่มเทเวลาให้กับการเรียนรู้เต็มที่ และยังสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2557) จากการศึกษาแนวคิดในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนสามารถสรุปได้ดังนี้คือ จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ บอกรัฐประสงคในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทราบให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อบทเรียน มีส่วนในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมตรงตามความสนใจของผู้เรียน เชื่อมโยงกับสภาพจริง ลำดับเนื้อหาการเรียนจากง่ายไปยาก หรือแบ่งขั้นตอนออกเป็นส่วนย่อย ๆ มีตัวอย่างในการเรียนรู้ สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน มอบหมายงานที่เหมาะสม ท้าทาย ให้โอกาสนักเรียนในการเลือกงานที่เหมาะสมกับตน ประเมินผลการเรียนรู้รายบุคคล ให้ผลสะท้อนกลับที่ชี้ให้เห็นความพยายามและในพัฒนาของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ล้วนสอดคล้องกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในการเรียนการสอนในวิชาศิลปะ แรงจูงใจถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดและทักษะทางศิลปะ ที่ครูควรมุ่งเน้นให้กับผู้เรียน การแสดงออกทางศิลปะไม่เพียงแต่ทำให้ครูทราบถึงความรู้และทักษะทางศิลปะที่ผู้เรียนมี แต่ยังทำให้ครูได้ทราบพัฒนาการทางร่างกาย ความคิด สังคม อารมณ์ เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมหรือปรับปรุงให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนศิลปะ (เลิศ อานันทนนะ, 2535) โดยเฉพาะเด็กในวัยประถมศึกษาซึ่งเป็นช่วงวัยแห่งการพัฒนาความรู้สึกสำเร็จและความรู้สึกดี้อย หากนักเรียนได้รับประสบการณ์ความสำเร็จบ่อยครั้งก็จะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ดี ในทางกลับกันหากผู้เรียนประสบความล้มเหลวบ่อยครั้งก็ทำให้นักเรียนพัฒนาความรู้สึกดี้อยซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้เรียนในอนาคตได้ เช่น ทำให้ผู้เรียนเป็นคนไม่มั่นใจในตนเอง ท้อถอย ยอมแพ้กับอุปสรรคอย่างง่าย ซึ่งส่งผลต่อการเรียนและการดำเนินชีวิตในภายหน้า การแสดงออกทางศิลปะสามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาประสบการณ์ของความสำเร็จ ค้นพบความต้องการและความสามารถของตนเอง สร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน รวมถึงทัศนคติที่ดีต่อตนเองได้ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะระดับประถมศึกษาควรจัดให้สอดคล้องกับความสนใจและพัฒนาการทางศิลปะของผู้เรียน เพื่อให้เหมาะสมและส่งเสริมพัฒนาการที่สำคัญตามช่วงวัยของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิด อารมณ์ความรู้สึก

ผ่านกระบวนการทำงานที่หลากหลาย เสริมสร้างทัศนคติที่ดี และลักษณะนิสัยที่ดีต่อศิลปะ (วิชัย วงศ์ใหญ่, 2529) และส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของกระบวนการในการทำงานศิลปะ คุณค่าในการร่วมมือมากกว่าตัวผลงานสำเร็จ (วิรุณ ตั้งเจริญ; อ้างถึงใน มะลิฉัตร เอื้ออานันท์, 2545) โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นเร้าให้ผู้เรียนเกิดความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างงาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมศิลปะที่หลากหลาย มีโอกาสเลือกงานและวัสดุในการทำงานตามความต้องการ จัดลำดับการสอนจากง่ายไปยาก ประเมินผลงานตามพัฒนาการโดยไม่เปรียบเทียบกับเกณฑ์ของผู้ใหญ่ หรือเปรียบเทียบผลงานระหว่างกันของเด็กแต่ควรประเมินผลตามพัฒนาการของแต่ละคน ให้กำลังใจและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง(ประเทิน มหาจันทร์, 2531) จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่านักวิชาการทางศิลปศึกษาได้เสนอหลักการสอนศิลปะระดับประถมศึกษา ซึ่งนำแนวคิดการมุ่งใจมาใช้ในการส่งเสริมการแสดงออกทางศิลปะให้กับผู้เรียนตลอดทั้งกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่การนำเสนอบทเรียน การจัดบรรยากาศ การจัดการชั้นเรียนรวมทั้งในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หากแต่ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนศิลปะในปัจจุบันพบว่าการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนไม่ได้ส่งเสริมการแสดงออกทางศิลปะของผู้เรียนเท่าที่ควร จากการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะ พบว่าวิธีการสอนของครูยังทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจ ครูไม่ค่อยเข้าใจการจัดการจัดกิจกรรมกระตุ้นเร้าให้อยากเรียน ครูไม่เข้าใจความมุ่งหมายของหลักสูตร และมีวิธีการประเมินที่ไม่สอดคล้องกับหลักการ ปัญหาหนึ่งพบคือครูผู้สอนไม่ได้จบตรงสาขาหรือ ไม่ได้จบครูมา (ชนิดา ปณณะสฤษฎ์, 2554; ฉลอง ไชยมัชฌิม, 2554) ดังนั้นจึงไม่เข้าใจในเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็ก และส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนศิลปะไม่ครบถ้วน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนขาดความเอาใจใส่ในการเรียนรู้และแสดงออกทางศิลปะ จากศึกษางานวิจัยที่ผ่านมายังพบว่าการศึกษเกี่ยวกับรูปแบบการสอนศิลปะมีจำนวนน้อย และการศึกษาที่เกี่ยวกับการสอนศิลปะนั้นส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลของการสอนศิลปะในด้านผลสัมฤทธิ์และเจตคติ แม้ที่ผ่านมามีการศึกษารูปแบบการสอนศิลปะโดยนำแนวคิดทางจิตวิทยามาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนั้นมีผู้ศึกษาอยู่บ้างโดยได้พัฒนาจากหลักการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ ซึ่งเป็นหลักการหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบกิจกรรมการสอนศิลปะที่พัฒนาจากหลักการดังกล่าว ช่วยกระตุ้นพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนให้เกิดความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างดีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น (วิวัน พาลี บัตร, 2558) แต่งานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนศิลปะก็ยังไม่พบมากนัก

ประสบการณ์ในการสอนศิลปะของผู้วิจัยในการสอนศิลปะนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่านักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายนั้นมีพฤติกรรมเรียนไม่เหมาะสม ได้แก่ ไม่สนใจการเรียน ไม่เตรียมอุปกรณ์การเรียน ไม่ส่งงานตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อลงมือทำงานมักล้มเลิกง่าย ๆ มักขาดเรียนบ่อยครั้ง และยังพบว่านักเรียนยังแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ในวิชาอื่นๆ และมีแนวโน้มที่จะออกจากกระบบโรงเรียนกลางคัน ซึ่งสอดคล้องกับ Hedi และ Harackiewicz (2000: อ้างถึงในสุกิจ ทวีศักดิ์, 2555) กล่าวว่าผู้เรียนที่ขาดแรงจูงใจในการเรียนอาจเข้าสู่ภาวะเสี่ยงของการหยุดเรียนกลางคัน ซึ่งส่งผลเสียต่อผู้เรียน เป็นความสูญเสียทางการศึกษาที่ต้องได้รับการแก้ไข

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนศิลปะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทรงาม สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร โดยใช้แนวคิดการสร้างแรงจูงใจเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม

การเรียนการสอนศิลปะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ขาดแรงจูงใจในการเรียนศิลปะให้มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ที่สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนศิลปะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทรงาม สังกัดสำนักงาน เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน มีแรงจูงใจในการเรียนสูงขึ้นภายหลังเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในโรงเรียนวัดจันทรงามสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร คัดเลือกจากระดับชั้นที่พบนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนที่ไม่เหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ไม่สนใจเรียน ไม่นำอุปกรณ์การเรียนมาเป็นประจำ ไม่ส่งงานตามกำหนดอยู่เป็นประจำ จากการประเมินของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนจำนวน 5 คน ใช้แผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลังเรียน (One group Pretest-Posttest Design)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

ตัวแปรตาม คือ แรงจูงใจในการเรียนศิลปะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน วิชาศิลปะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งออกแบบกิจกรรมจากการสังเคราะห์หลักการสอนศิลปะ สำหรับแต่ละระดับประถมศึกษาและแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน กิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ 2) ขั้นกำหนดเป้าหมายการเรียน 3) ขั้นสาธิตการเรียนรู้ 4) ขั้นปฏิบัติงานที่ทำทหาย 5) ขั้นสรุปการเรียนรู้และประเมินผล จำนวน 2 แผน ได้แก่ 1) เรื่องงานทัศนศิลป์สองมิติ และ 2) เรื่องงานทัศนศิลป์สามมิติ ระยะเวลาเรียนทั้งสิ้น 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 โมง รวมระยะเวลาเรียนทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง

2. แบบสังเกตพฤติกรรมในการเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์จากแบบสังเกตพฤติกรรมในการเรียนของลิสตาดี สุกิมิน (2556) โดยแบบสังเกตที่ปรับปรุงขึ้นนี้มีจำนวน 12 รายการ แบ่งจุดมุ่งหมายของพฤติกรรมที่สังเกต 5 ด้าน ได้แก่ 1.) ความกระตือรือร้นในการเรียน 2.) การวางแผนเป้าหมายการเรียนรู้ 3.) ความรับผิดชอบในการเรียน 4.) ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง 5.) ความอดทนพยายามในการเรียนรู้

3. แบบวัดแรงจูงใจในการเรียน ผู้วิจัยได้ประยุกต์ข้อคำถามและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการสำหรับสร้างแบบวัดแรงจูงใจในการเรียน จากแบบวัดแรงจูงใจในการเรียน MSQ ซึ่งพัฒนาโดย Printrich (1989) แบบวัดแรงจูงใจในการเรียนของพระมหาสมยศ เพียรสา (2553) และแบบวัดแรงจูงใจในการเรียนของสมพร พรหมจรรย์

(2540) นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน โดยมีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริงมาก จริงบ้าง จริงน้อยที่สุด ไม่จริงเลย จำนวน 22 ข้อ ซึ่งมีอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ .212 - .697 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .872

4. แบบประเมินผลงาน ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากเกณฑ์การพิจารณาผลงานศิลปะของนักเรียนระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1 ของสมภพ ปุ๋ไทย (2550) และ ชูติมาพร อินทร์น้อย (2549) โดยพิจารณาองค์ประกอบผลงาน 2 ด้าน คือ ด้านการแสดงออกของนักเรียนที่ปรากฏในผลงาน ได้แก่ การจัดภาพ การสื่อความหมาย ความคิดสร้างสรรค์ การให้น้ำหนักสี และด้านกระบวนการสร้างงาน ได้แก่ ความตั้งใจในการทำงาน ความพยายามในการทำงาน ความรับผิดชอบ การวางแผนการทำงานให้สำเร็จ เป็นต้น โดยเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และ ควรปรับปรุง

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยแบ่งระยะเวลาในการทดลองเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1) ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลพฤติกรรม โดยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนตามแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนกับประชากรที่ศึกษา และให้นักเรียนทำแบบวัดแรงจูงใจในการเรียนก่อนการทดลองด้วย แบบวัดชุดเดียวกับหลังเรียน พร้อมกับเก็บคะแนนจากการประเมินผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินผลงาน ก่อนเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

2) ระยะทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการสอนศิลปะโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวมระยะเวลาทดลอง 14 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีผู้ร่วมสังเกตการณ์ 1 ท่านทำการเก็บข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียนระหว่างเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนร่วมกับผู้วิจัย

3) ระยะหลังทดลอง ภายหลังจากนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนครบถ้วนตามแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบวัดแรงจูงใจในการเรียนอีกครั้งด้วยแบบวัดแรงจูงใจฉบับเดียวกันกับก่อนเรียน เพื่อนำผลของข้อมูลแรงจูงใจก่อนและภายหลังเรียนของนักเรียนมาเปรียบเทียบกัน พร้อมทั้งประเมินผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินผลงานภายหลังเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนจากคะแนนการตอบแบบวัดแรงจูงใจในการเรียนเปรียบเทียบพฤติกรรมในการเรียนจากคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมตามแบบสังเกตพฤติกรรม และเปรียบเทียบผลคะแนนจากการประเมินชิ้นงานตามเกณฑ์การประเมินในแบบประเมินผลงานของนักเรียนก่อนและภายหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบผลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for dependent sample)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนศิลปะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทรงาม สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นประชากรที่ศึกษา พบว่านักเรียนมีคะแนนแรงจูงใจในการเรียนก่อนเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 และมีคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และมีคะแนนแรงจูงใจในการเรียนภายหลังได้รับการสอนกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.43 และมีคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 และจากการวิเคราะห์พบว่านักเรียนมีคะแนนแรงจูงใจในการเรียนแต่ละด้านภายหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนในทุกด้าน โดยคะแนนเฉลี่ยภายหลังเรียนในด้านการพึ่งพาตนเองในการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง รองลงมาคือด้านความอดทนพยายามในการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และมีส่วนเบี่ยงเบนเฉลี่ยมาตรฐานเท่ากับ 0.46 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยโดยรวม และ ในรายด้านพบว่าคะแนนค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนภายหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียนพบว่า คะแนนพฤติกรรมในการเรียนระหว่างเรียนของนักเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในด้านรวมและรายด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลงานก่อนและภายหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยรวมของผลสัมฤทธิ์ด้านผลงานของนักเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามจำแนกตามประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียนมีคะแนนแรงจูงใจในการเรียนจากการประเมินจากแบบวัดแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนภายหลังจากที่ได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน นั้นให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนในเนื้อหาที่ตนสนใจ ได้เลือกงานที่ตนอยากทำและเหมาะสมกับความสามารถ รวมถึงมีส่วนร่วมในการออกแบบเกณฑ์ในการประเมินการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของบทเรียนและมีส่วนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง รวมทั้งยังเน้นบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ปลอดภัย เน้นให้ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครูมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกต่อกัน โดยจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน เช่น การเล่นเกม การศึกษาเทคนิควิธีในการทำงานศิลปะตามกลุ่มของนักเรียนที่มีความสนใจในวัสดุการทำงานหรือเทคนิคในการทำงานเดียวกัน นักเรียนจึงได้มีโอกาสเรียนรู้การทำงานจากเพื่อนและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ภายในกลุ่ม ครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการทำงาน สำหรับผู้เรียนครูจึงเป็นเหมือนผู้ช่วยสนับสนุนในการทำงาน ไม่ใช่ผู้สั่งการ ซึ่งทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน และเรียนรู้อย่างมีความหมาย ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับ สุกิจ ทวีศักดิ์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือเสริมสร้างแรงจูงใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาที่ขาดแรงจูงใจ ด้วยวิธีการแบบผสมวิธี กับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน เพื่อสำรวจความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเรียนที่แสดงถึงระดับแรงจูงใจ และปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักเรียน พบว่าแรงจูงใจในการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียนสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง และ นักเรียนที่มีแรงจูงใจต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ ทั้งนี้เป็นเพราะแรงจูงใจทำให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการเรียน และ นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาภรณ์ สุขารมณ (2550) ได้ศึกษาสร้างโปรแกรมเพื่อพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้เป็นเวลา 3 วัน 2 คืน จำนวน 14 คาบและเปรียบเทียบผลของโปรแกรมที่มีต่อการแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้มีแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 กิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้นประกอบด้วยขั้นตอนในการเรียนรู้ 5 ลำดับขั้นตอนซึ่งประกอบด้วย 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ 2) ขั้นกำหนดเป้าหมายการเรียน 3) ขั้นสาธิตการเรียนรู้ 4) ขั้นปฏิบัติงานที่ทำหาย 5) ขั้นสรุปการเรียนรู้และประเมินผล โดยกระบวนการสอนในแต่ละขั้นตอนส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ ในขั้นนี้เป็นการกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนจดจ่อและเห็นความสำคัญของบทเรียน โดยการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมที่นักเรียนสนใจเช่น การใช้เกมสนุกๆเกี่ยวกับบทเรียน โดยให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม และให้คะแนนการแข่งขันระหว่างกลุ่ม การใช้สื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนในรูปแบบที่นักเรียนสนใจเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนให้บทเรียนมีความน่าสนใจและเชื่อมโยงกับสิ่งที่ใกล้ตัวกับนักเรียน เช่น วิดีทัศน์การ์ตูนแอนิเมชันที่นักเรียนสนใจ หรือ รูปภาพลายนิตยสารหรือภาพงานศิลปะรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานศิลปะและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างงานศิลปะของตน ครูบอกวัตถุประสงค์ของการเรียนเพื่อให้นักเรียนทราบแนวทางในการดำเนินกิจกรรมในหน่วยการเรียนให้ข้อมูลนักเรียนเพื่อวางแผนการเรียนรู้ของตนเองและอภิปรายถึงคุณค่าของเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนต่อชีวิตประจำวันของตน ในขั้นนี้เด็กนักเรียนจะให้ความสนใจในการเรียนอย่างมากเพราะนักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อน ๆ ที่สนุกสนานด้วยเกม และการกระตุ้นแรงจูงใจโดยใช้สภาพการแข่งขันและสิ่งเสริมแรงเช่นรางวัล ซึ่งช่วยกระตุ้นเร้าความสนใจในบทเรียนของนักเรียนได้ดี สอดคล้องกับ วิวัน พาลีบุตร (2558) ได้กล่าวถึงการใช้เกมในกระบวนการนำเข้าสู่บทเรียนว่า กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนโดยมีการแข่งขันก่อนที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในแต่ละคาบเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น เป้าหมายกับการเรียน และ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิดา เกตุแก้ว (2547) ได้ศึกษาผลของการใช้กระบวนการสื่อสารที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนกลุ่ม

ทดลองที่ได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการสื่อสารมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และ อีระ แก้วกันเนตร (2550) ที่ทำการศึกษาโปรแกรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มสัมพันธ์มีแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมลักษณ์ ขาวเจริญ (2548) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 พบว่า สัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนที่มอบหมายงานให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มนั้น ทำให้นักเรียนได้รับการกระตุ้นจากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่เพิ่มขึ้นเพราะอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะทำให้นักเรียนเกิดแรงกระตุ้นในการเรียนเพื่อนำไปสู่ความพอใจหรือความสำเร็จ

2) ขั้นตอนกำหนดเป้าหมายการเรียน ในขั้นนี้ครูให้นักเรียนตั้งเป้าหมายต่อบทเรียน สิ่งที่ยากเรียนรู้ และความสามารถทางศิลปะที่ต้องการพัฒนาของแต่ละคนเพื่อคัดเลือกเนื้อหาซึ่งคือรูปแบบการทำงานศิลปะที่นักเรียนต้องการศึกษาจะรวมทั้งวัสดุในการทำงานที่นักเรียนต้องการทดลองและสำรวจเพื่อใช้ในการสร้างงานของตน และเป็นการกำหนดแนวทางในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนในตลอดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนนั้น ๆ รวมถึงร่วมกันกำหนดแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน ในขั้นนี้สามารถช่วยให้ครูได้เลือกเนื้อหา ความรู้ในการจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนอย่างแท้จริง การให้นักเรียนได้เขียนเป้าหมายในการเรียนจะทำให้นักเรียนเลือกตัดสินใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีเป้าหมาย และกระทำการต่าง ๆ ในการเรียนเพื่อไปถึงเป้าหมาย และท้ายที่สุดของบทเรียนนักเรียนจะได้ทำการประเมินเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของเป้าหมายที่วางไว้ นักเรียนจะได้เรียนรู้ว่าในการวางแผนเป้าหมายในการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความสำเร็จในการเรียนของตนเอง สอดคล้องกับการวิจัยของขวัญใจ ฤทธิ์คารพ (2556) ได้ทำการศึกษา ผลของโปรแกรมฝึกการตั้งเป้าหมายที่มีต่ออัตรานักเรียนด้านวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 กล่าวว่ากระบวนการตั้งเป้าหมาย (Goal Orientation) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจที่สำคัญ เมื่อผู้เรียนตั้งเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจง ทำทนายได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตนเองต้องการและสามารถทำได้จริง บุคคลก็จะเกิดความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้สำเร็จ ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถและความพึงพอใจในตนเองที่สูงขึ้น

3) ขั้นสาธิตการเรียนรู้ ในขั้นนี้ครูเป็นผู้สาธิตวิธีการใช้งานวัสดุในการสร้างงานศิลปะ ให้ความรู้เบื้องต้นในการสร้างงานศิลปะ ในขั้นเรียนรวมและให้คำแนะนำขั้นตอนการทำงานเป็นกลุ่มย่อยและรายบุคคล จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในการเรียนเป็นกลุ่มย่อยตามความสนใจ และเตรียมสื่อวัสดุในการสร้างงานศิลปะที่หลากหลายที่ตอบสนองกับความสนใจของนักเรียน ในขั้นนี้นักเรียนได้เรียนรู้จากการเห็นตัวอย่างในการทำงานและได้สำรวจทดลองกับวัสดุในการทำงานศิลปะต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยคุณครูไม่ได้ตั้งเป้าหมายต่อการเรียนรู้ที่หวังผลความสำเร็จสวยงามของชิ้นงาน ทำให้นักเรียนกล้าสำรวจและแสดงออกทางศิลปะตามที่ตนเองสนใจ ในขั้นนี้นักเรียนจะให้ความสนใจอย่างมาก สังเกตจากการสำรวจพฤติกรรมในขั้นตอนนี้จะมีนักเรียนจำนวนน้อยมากที่ไม่สนใจปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน และมีความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากการทดลองสำรวจวัสดุและการสังเกตเพื่อนในกลุ่มเดียวกันทำงาน ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Moezerad, H. (2015) ได้ศึกษาผลของการใช้

หลักสูตร Choice-based art ที่มีต่อการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนและ ความคิดสร้างสรรค์ ความมั่นใจในการทำงานศิลปะของนักเรียนโดยเปรียบเทียบกับการสอนปกติ กับนักเรียนระดับชั้นเกรด 5 โดยใช้หัวข้อและเนื้อหาเรียนรู้เดียวกัน วิธีการสอนรูปแบบ Choice-based art นี้ผู้สอนจะไม่กำหนดวัสดุ วิธีการที่ให้นักเรียนสร้างสรรค์งาน แต่เปิดโอกาสให้นักเรียนสำรวจเรียนรู้จากวัสดุการทำงานศิลปะที่หลากหลายโดยครูจัดแยกไว้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนสามารถสำรวจทดลองได้ตามความสนใจ และมีอิสระในการเลือกใช้วัสดุและอิสระในการเลือกวิธีการในการสร้างงานภายใต้หัวข้อที่กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบ Choice-based art สามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังเรียนไม่แตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ แต่นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบ Choice-based art สามารถพัฒนาความมั่นใจในการทำงานศิลปะและมีความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการปกติ และสอดคล้องกับ พงศ์ศิริ อ่อนคำ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ในงานวิจัย ได้แบ่งกิจกรรมการพิมพ์ออกเป็นศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ในแต่ละครั้งจำนวน 4 ศูนย์การเรียนรู้ซึ่งมีรูปแบบการทำงานศิลปะและวัสดุเครื่องมือที่ใช้แตกต่างกันไปในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สีน้ำอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง และมีอิสระในการเรียนรู้ในโอกาสและเวลาที่ต้องการทำให้รู้สึกชื่นชอบในการเรียน

4) ขั้นตอนปฏิบัติงานที่ทำทนาย ได้ให้อิสระนักเรียนในการเลือกวัสดุและเนื้อหาที่สนใจในการทำงาน ครูทำหน้าที่เป็นผู้ติดตามการดำเนินงานและฝึกให้นักเรียนวางแผน และ สังเกตและกำกับกับการดำเนินงานของตนเอง ให้คำแนะนำในการทำงานเมื่อนักเรียนพบปัญหา ให้กำลังใจในการทำงาน และข้อมูลป้อนกลับจากการดำเนินงาน ในแต่ละครั้งเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล ซึ่งในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้แสดงออกทางศิลปะตามความสนใจของนักเรียนทั้งวัสดุและรูปแบบการทำงาน ซึ่งเป็นการใช้แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ของนักเรียน และในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้ฝึกฝนกำกับการเรียนรู้โดยการนำตนเอง ผ่านการวางแผนการทำงานแบบย่อยขั้นตอนในการทำงาน ในแต่ละครั้งและประเมินผลความสำเร็จของการทำงานในแต่ละครั้งด้วยตนเอง ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับความก้าวหน้าในการทำงานของตนและด้วยความอิสระของการทำงานที่เลือกเองนี้ทำให้รูปแบบการทำงานของนักเรียนมีความหลากหลายและแตกต่างกัน จึงไม่เกิดการเปรียบเทียบระหว่างกัน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและทำงานมากขึ้น ซึ่งในการสังเกตจากการทดลองเมื่อนักเรียนได้เริ่มสร้างสรรค์งานของตนเองในขั้นตอนนี้นักเรียนหลายคนทั้งชายและหญิงได้ขอเวลานอกเหนือจากเวลาเรียน เช่น เวลาพักกลางวันมาใช้ห้องเรียนศิลปะในการทำชิ้นงานของตนเองในทุกวัน จนสามารถทำผลงานได้สำเร็จก่อนเวลาที่ครูกำหนดส่ง สอดคล้องกับ พัชรี พูลสวัสดิ์ (2556) ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แรงจูงใจที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนรู้ด้วยแรงจูงใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แรงจูงใจที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความสามารถของตนเองรู้ความสนใจที่เกิดจากภายในของตนเอง ทำให้นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนเอง และถ้าเป็นกิจกรรมที่นักเรียนพึงพอใจจะทำให้เกิดความมุ่งมั่น ในการเรียนหรือการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตน สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความ

กระตือรือร้น ซึ่งเป็นผลมาจากแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ที่ทำให้บุคคลมีความรู้สึกเป็นอิสระ แต่วิธีการนี้ครูจะต้องดูความสามารถของนักเรียนด้วยเพราะนักเรียนบางคนอาจเลือกงานที่ยากเกินไป อาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการทำงาน ทำให้นักเรียนลดความสนใจในงานลงและหากทำงานได้ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย อาจทำให้นักเรียนคับข้องใจ และรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ครูอาจช่วยแนะนำในการย่อขั้นตอนการทำงานเพื่อให้การทำงานง่ายขึ้น หรือสนับสนุน เสนอแนะให้เลือกงานในความสนใจในชิ้นงานอื่นที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำงาน และในขั้นตอนนี้ก็อาจเหมาะสมกับเด็กนักเรียนประถมตอนปลายมากกว่านักเรียนประถมตอนต้น เพราะนักเรียนจะมีความสามารถในการคิด และมีทักษะในการใช้งานอุปกรณ์พื้นฐานบ้างแล้ว และอาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นเล็ก ๆ ซึ่งยังต้องการต้นแบบในการทำงานอยู่เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการแสดงทางศิลปะ สำหรับในเด็กเล็กครูอาจให้มีการสำรวจวัสดุในการสร้างสรรค์งานศิลปะโดยอาจยังไม่ต้องคำนึงถึงความสวยงามตามหลักการทางศิลปะหรือหัวข้อในการสร้างงานเพื่อลดความยุ่งยากซับซ้อนในการทำงาน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สังเกตและสร้างสรรค์จากวัสดุศิลปะได้อย่างเต็มที่ เพื่อฝึกให้นักเรียนคุ้นเคยกับการใช้งานวัสดุ และเมื่อเขาโตขึ้นอาจใช้วิธีการให้เลือกหัวข้อและวัสดุในการทำงานอย่างอิสระในภายหลัง

5) ขั้นสรุปการเรียนรู้และประเมินผล ในขั้นนี้นักเรียนจะได้แสดงผลงานที่ได้เกิดการเรียนรู้และอภิปรายผลการเรียนรู้ของตน และ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการทำงานของตนที่เกิดจากการเรียนรู้อย่างอิสระและแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล นักเรียนจะนำเสนอ และในการประเมินผลนักเรียนจะได้ประเมินผลการทำงานและการเรียนรู้ของตนด้วยตนเองร่วมกับครูผู้สอน ซึ่งการประเมินตนเองนี้จะช่วยให้นักเรียนได้รู้ถึงความสามารถของตนเอง และยังทำให้นักเรียนได้รู้สึกถึงความมีอำนาจในการควบคุมการตัดสินใจ ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนเนื่องจากผลการประเมินนั้นไม่ได้มาจากครูเพียงอย่างเดียว แต่เขาเองก็มีส่วนในการประเมินการเรียนรู้ของตนด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ จันทรทัต (2553) ได้ศึกษาการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระทัศนศิลป์หน่วยภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องว่าไทยหลักสี่ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกกับการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเองพบว่า การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลของตนเองและเพื่อนๆ ในชั้นเรียน และการประเมินผลกระบวนการทำกิจกรรมและพฤติกรรมของนักเรียนควบคู่ไปกับการประเมินผลงานของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความชอบในการเรียนและเกิดความภูมิใจในผลงานของตนเองและของผู้อื่น การทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อว่าเขาจะสามารถพบความสำเร็จทางการเรียนได้ ครูจะต้องให้นักเรียนตั้งเป้าหมายความสำเร็จเป็นขั้น ๆ และพยายามทำตามเป้าหมายให้สำเร็จเป็นขั้น ๆ จะทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น (สมลักษณ์ ขาวเจริญ, 2548)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมในการเรียนระหว่างเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังเรียนนั้นสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เพราะในกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนนั้นออกแบบให้นักเรียนได้มีอิสระและได้เรียนรู้จากสิ่งที่สนใจจริง ๆ ซึ่งเป็นการนำแรงจูงใจภายในของนักเรียนเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจ และ ตั้งใจในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง เช่น ตั้งใจฟังเมื่อครูอธิบายในชั้นเรียนและทำ

กิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนด้วยความเต็มใจ เตรียมอุปกรณ์ด้วยตนเอง รวมถึงการหาข้อมูล หรือซักถามเกี่ยวกับการทำงานศิลปะที่นักเรียนสนใจด้วยตนเอง อีกทั้งในกระบวนการเรียนการยังสอดแทรกกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้กำกับการเรียนรู้ของตนเอง โดยการประเมินการเรียนรู้ของตนกับเป้าหมายที่ตนเองวางไว้ นักเรียนได้ฝึกการวางแผนการทำงานด้วยตนเองในแต่ละครั้งผ่านใบงานบันทึกการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนเป็นผู้วางแผนและออกแบบขั้นตอนการทำงานในแต่ละขั้นตอนด้วยตนเอง ตามความสามารถของตน ตามระยะเวลาในการทำงานที่นักเรียนได้กำหนดเอง และมีการประเมินความสำเร็จของการทำงานในแต่ละครั้ง ว่าสามารถทำได้สำเร็จหรือไม่ หากไม่สำเร็จตามเป้าหมายในครั้งนั้นเป็นเพราะสาเหตุใด เช่น ในการทดลองกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนบางคนคิดรูปแบบงานไม่ออก จึงทำให้ทำงานล่าช้ากว่านักเรียนคนอื่น ๆ เมื่อนักเรียนได้วางแผนการทำงานแล้ว รับผิดชอบต่อปัญหาว่าใช้เวลากับขั้นตอนการออกแบบมากไป ทำให้ไม่สามารถจะทำงานได้ทันกำหนดเวลาที่วางไว้ เพราะระยะเวลาไม่เพียงพอ จึงขออนุญาตใช้ห้องเรียนในเวลาพักกลางวันและตอนเย็นเพื่อให้สามารถทำงานได้เสร็จทันเวลา เป็นต้น การวางแผนเป้าหมายในการทำงานและการประเมินการทำงานของตนเองนี้เองจึงทำให้นักเรียนได้เห็นความก้าวหน้าในการทำงานของตนเอง รวมถึงได้คิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหามาจากการทำงานโดยนำมาปรับใช้กับการทำงานในครั้งต่อมา ทำให้การทำงานแต่ละลำดับนั้นก้าวหน้าและเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่นักเรียนวางไว้ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้แบบเดิมที่นักเรียนได้รับการประเมินผลการเรียนรู้จากครูเพียงผู้เดียวและการประเมินผลเกิดขึ้นภายหลังจากปฏิบัติผลงานเสร็จแล้ว ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มที่ซึ่งส่งผลให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นโดยมีคะแนนเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัน พาสีบุตร (2558) ที่ได้ทำการศึกษาโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อสร้างคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามหลักการสร้างแรงจูงใจไฟ สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นของผู้เรียนที่เรียนโดยรูปแบบการสอนเพื่อสร้างคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามหลักการสร้างแรงจูงใจไฟ สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ โดยทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อสร้างคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามหลักการสร้างแรงจูงใจไฟ สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนเกิดคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ อันประกอบด้วย 1. มีความตั้งใจและรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ผลงาน 2. สร้างสรรค์ผลงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้ผลงานสำเร็จตามเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 82.17 ซึ่งหมายความว่า การพัฒนาให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนนั้นสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนที่ดีขึ้นทั้งด้านความทัศนคติ พฤติกรรมและยังส่งผลต่อความสำเร็จของนักเรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อีกด้วย

3. ผลการวิเคราะห์คะแนนประเมินชิ้นงานก่อนและภายหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะ เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการประเมินภายหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ในกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นี้ นักเรียนได้มีโอกาสตัดสินใจในการทำงานด้วยตนเองทั้งรูปแบบการทำงานและวัสดุที่ใช้ใน

การทำงาน ดังนั้นนักเรียนจึงเลือกแสดงออกในการทำงานศิลปะตามสิ่งที่ตนสนใจ จึงทำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการแสดงออกในการทำงาน อีกทั้งในขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายทางการเรียน นักเรียนได้ทราบเกณฑ์ในการประเมินผลงาน และมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลงานที่เหมาะสมกับความสามารถของตน ทำให้นักเรียนทราบทิศทางในการประเมินทั้งเกณฑ์การให้คะแนนในส่วนของการกระบวนการทำงานและชิ้นงานศิลปะ อีกทั้งนักเรียนยังมิโอกาสได้เป็นผู้ประเมินผลงานของตนเองโดยนำผลคะแนนมาเฉลี่ยกับคะแนนการประเมินของครูผู้สอน ทำให้นักเรียนเห็นข้อปรับปรุงในการทำงานและในผลงานที่สร้าง และพยายามปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตนเองได้ร่วมกันกำหนดขึ้นมา ทำให้ผลคะแนนประเมินชิ้นงานภายหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะ นั้นมีระดับคะแนนที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ จันทรทัต (2553) พบว่าการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลของตนเองและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน และการประเมินผลกระบวนการทำกิจกรรมและพฤติกรรมของนักเรียนควบคู่ไปกับการประเมินผลงานของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความชอบในการเรียนและเกิดความภูมิใจในผลงานของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนศิลปะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทรงาม สังกัดสำนักงานเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการเสนอแนะงานวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1.1 ควรเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน แม้ว่าในกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนนี้จะมีวัสดุให้เลือกอย่างหลากหลายให้นักเรียนได้สำรวจและใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ แต่ครูควรเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอเพราะนักเรียนแต่ละคนอาจมีวิธีการสร้างสรรค์งานจากวัสดุที่หลากหลายในงานชิ้นเดียว ครูจึงควรเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอที่นักเรียนจะหยิบใช้งานในการสร้างผลงานได้ทันทีโดยไม่ต้องรอกันเพื่อไม่ให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงานหรือทำให้ช่วงความสนใจในการทำงานของนักเรียนลดลงไป

1.2 ควรนำกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนนี้ไปใช้กับนักเรียนที่ขาดแรงจูงใจในการเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจเลือกวิธีการจูงใจรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อดูประสิทธิภาพของรูปแบบการจูงใจนั้นๆที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน หรือสำรวจวิธีการจูงใจในการเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละช่วงวัยเพื่อให้สามารถเลือกรูปแบบการจูงใจในการเรียนมาส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจเลือกศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนแรงจูงใจในการ ที่มีต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นอื่น หรือ ผลที่มีต่อคุณลักษณะอื่น ๆ ของนักเรียน เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ ทักษะในการแก้ปัญหา เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤษณ์ จันทรทัต. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระทัศนศิลป์หน่วยภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องว่าวไทย
หลักสี่ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกกับการ
จัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กฤษฎาพร พวงซ้อย. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสายน้ำทิพย์
เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพมหานคร.
- ขวัญใจ ฤทธิ์เคารพ. (2556). ผลของโปรแกรมฝึกการตั้งเป้าหมายที่มีต่ออัตมโนทัศน์ทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์
และผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต)
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ฉลอง ไชยมัชฌิม. (2554). ปัญหาการบริหารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ของครูโรงเรียนประถมศึกษา
กลุ่มสถานศึกษา ที่ 2 อำเภอนาคู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3.
บทความวิจัยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 1-9. สืบค้นจาก
http://www.northbkk.ac.th/gs/thesis/abstract_/531300547.pdf
- ชนกนาถ สมิน้อยและคณะ. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฉบับพิเศษ), 14-27.
- ชนิดา ปิณณะสุภะ. (2554). การนำเสนอแนวทางการจัดห้องเรียนศิลปะในโรงเรียนประถมศึกษา.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ชุติมาพร อินทร์น้อย. (2549). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 โดยการจัดกิจกรรมแบบโครงงาน. (ปริญญาโทบริหารบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐติยาภรณ์ หยกอุบล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
วารสารศึกษาและพัฒนาสังคม, 8(1), 85-102.
- ธีระ แก้วกันเนตร. (2550). โปรแกรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 โรงเรียนวัดภาชี สำนักงานเขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2531). ศิลปะในโรงเรียนประถม. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- พงศ์ศิริ อ่อนคำ. (2555). การพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องภาพพิมพ์แกะไม้สำหรับนักเรียนชั้น

- ประถมศึกษาปีที่ 5. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- พระมหาสมยศ เฝียสา. (2553). *การศึกษาและการพัฒนาแรงจูงใจในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพมหานคร.
- พิมพ์พันธ์ เฉลยคุปต์. (2557). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. (2545). *กระบวนการเรียนการสอนทัศนศิลป์ในระดับประถมศึกษาสำหรับครูยุคใหม่*.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2557). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- เลิศ อานันทนนะ. (2535). *เทคนิควิธีการสอนศิลปะเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2529). ศิลปะเด็ก: สภาพปัจจุบันและอนาคต. ใน *สรุปรายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง
ศิลปะเด็ก*, 40-45. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
อมรินทร์การพิมพ์.
- วิวัน พาลิภัตร. (2558). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อสร้างคุณลักษณะด้าน
ความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามหลักการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สมลักษณ์ ขาวเจริญ. (2548). *การศึกษาแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สมภพ ปุ๋ไทย. (2550). *การสำรวจสภาพการเรียนการสอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่
การศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพมหานคร.
- สุกิจ ทวีศักดิ์. (2555). *การพัฒนาคู่มือเสริมสร้างแรงจูงใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาที่ขาดแรงจูงใจ: การวิจัยแบบ
ผสมวิธี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์. (2554, เดือนกันยายน - ธันวาคม). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30,
Veridian E-Journal, Silpakorn University, 4, 1-13.
- สุทธิดา เกตุแก้ว. (2547). *ผลของการใช้กระบวนการสื่อสารที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- อุมาภรณ์ สุขารมณ. (2550). *การศึกษาและการสร้างโปรแกรมการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ*.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

Moezerad, H. (2015). *Choice-Based Art: Student, who creates, not replicate*.

Master's Theses, Master of Arts. Western Michigan University.

Pintrich, P. (1989). *A manual for the use of the motivated strategies for learning questionnaire (MSLQ)*. The University of Michigan. USA.

